

Intervju: Helena Janežič

Helena Janežič je avtorica pravljice letošnjega natečaja. Kdo je, kaj dela in kako je nastal Čukec Nukec si lahko preberete v intervjuju!

Najprej bi vas prosil, da se na kratko predstavite našim bralcem. Kdo ste, kaj vas veseli in kakšen je vaš poklic...

Doma sem iz tisočletnega mesta Škofja Loka in že več kot 50 let nosim ime Helena. In ker so tudi stare Grke imenovali Heleni, menda sploh ne more biti drugače, kakor da me je že od malih nog zelo zanimala zgodovina. Izbrala sem jo za svoj študij (ali pa je ona izbrala mene) in jo skupaj z bibliotekarstvom – vedo o knjigah in knjižničarstvu – študirala na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Po diplomi sem se zaposlila v Narodni in univerzitetni knjižnici, kjer sem opravljala različne naloge. Zadnjih petnajst let pa sem skrbnica Zbirke knjižničnega gradiva Slovencev v zamejstvu in po svetu.

Kaj obsega vaše poklicno delo v Narodni univerzitetni knjižnici (NUK)? Se vaše delo močno razlikuje od tistega, ki ste ga opravljali na začetku, ko ste se zaposlili v NUK-u?

Moje prvo delovno mesto v NUK je bilo v Časopisnem oddelku.

Tam sem se spoznala z neverjetnim številom časnikov in časopisov, ki so jih Slovenci ustvarili, da bi v svojem jeziku sporočali, kaj se dogaja. Že takrat sem videla, da je kar nekaj naslovov revij in glasil tudi takih, ki izhajajo izven meja Republike Slovenije in jih pišejo Slovenci, ki ne živijo v Sloveniji. Potem sem bila nekaj let del ekipe, ki je ustvarila in gradila Digitalno knjižnico Slovenije www.dlib.si, zdaj delujem v oddelku, ki skrbi za prireditve in odnose z javnostmi in sem skrbnica knjižničnega gradiva, ki ga ustvarijo Slovenci in njihovi potomci v zamejstvu in po svetu.

Ste avtorica kar nekaj otroških knjig... Od kod ideja in želja pisati za mlade?

Vedno mi je predstavljalo poseben izziv, kako neko, lahko tudi zelo učeno stvar, povedati na preprost in enostaven način, da jo bodo vsi razumeli in predvsem tudi poslušali ali prebrali od konca. Najlažje skozi zgodbo. Nenazadnje imamo vsi radi zgodbe in prav skoznje si tudi največ zapomnimo in se naučimo. Motiv pisati za otroke in mlade bralce je zrasel prav iz želje povedati našo zgodovino skozi zgodbo na način, da si jo zapomniš in da se iz nje nekaj naučiš.

Motiv pisati za otroke in mlade bralce je zrasel prav iz želje povedati našo zgodovino skozi zgodbo na način, da si jo zapomniš in da se iz nje nekaj naučiš.

Kdaj ste začeli pisati za mlade in katera je bila vaša prva zgodbica. Kje črpate navdih za vsebino?

Sem mama dvema danes že odraslima otrokoma in ko sta bila majhna, sta kot vsi otroci, zelo rada poslušala pravljice in zgodbe. Veliko smo jih skupaj prebrali, veliko smo si jih pa tudi povedali. In te so nastajale kar sproti, po navdihu. O pravljicnih in zgodovinskih bitjih, pa o prigodah iz otroštva mojih starih staršev, staršev, mene ... Pa vendar je prva zapisana zgodbica nastala šele pred nekaj leti in to je prav zgodbica o Čukcu Nukcu, malem čuku, ki živi v Nuku. Nastala je na pobudo takratne ravnateljice NUK Martine Rozman Salobir in sodelavcev, s katerimi smo tuhtali, kako približati staro in častitljivo ustanovo kot je NUK bodočim uporabnikom naše knjižnice. Tako se je rodil Čukec Nukey, ki se še vedno skriva nekje med Nukovimi policami. Če ne verjamete, le pridite pogledat!

Katere knjige ste do sedaj napisali in izdali? Morda pripravljate še kaj novega?

Slikanica Čukec Nukey, za katero je ilustracije narisala Polona Kosec, je sestavljena iz več zgodb. Glavna oseba je seveda mali pernati čuk, ki je silno radovedne sorte in živi v največji slovenski knjižnici. Podnevi spi, ponoči pa prebere vse, kar mu pride pod roke, no pravzaprav pod perutke, in skoraj vsako noč ga v knjižnici obišče arhitekt Plečnik, ki mu odkriva skrivnosti hiše tisočerih knjig. Štiri zgodbe so objavljene, sedem jih pa na objavo še čaka. Sem tudi avtorica slikanice V naročju dobrega velikana, ki je izšla leta 2022 in je dobila tretjo nagrado na natečaju Občine Škofja Loka za najlepšo škofjeloško pravljico.

Tik pred izidom pa je slikanica O škofu Abrahamu iz Freisinga ali kako je iz Lonke nastala Škofja Loka.

S sestrično Natašo, ki je ilustratorica in celo svoje življenje živi v Frankfurtu v Nemčiji, pripravljava knjigo o dveh sestričnih, ki vsako poletje skupaj tičita cele počitnice, med letom pa ju ločuje razdalja, saj ena živi v Sloveniji, druga pa v Nemčiji. To bo zabavna knjiga o vseh sort prigodah in nezgodah dveh navihanih deklic. Je v nastajanju ...

Pišem pa tudi o drugih, bolj resnih in strokovnih temah, povezanih z izseljenstvom ter publiciram na domoznanskem področju.

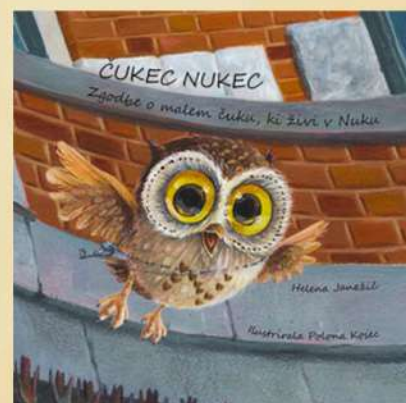
Katera od vaših knjig vam je najbolj pri srcu oz. se vas najbolj dotakne?

Teško bi rekla, da mi je katera knjiga ljubša od drugih, saj so vsi knjižni junaki nekakšni moji »otroci« in teh ne deliš na manj in bolj ljube. Nenazadnje so me tudi sodelavci zaradi Čukca Nukca začeli klicati kar Mama Sova. 😊

Večina knjižnic izven Slovenije verjetno nima izvodov vaših knjig. Kje bi jih lahko našli otroci, ki živijo izven Slovenije?

V predlanskem in lanskem letu smo s knjigo Čukec Nukey obdarili slovenske otroke v Berlinu in na Švedskem, tako je Čukec našel pot do nekaterih malih slovenskih bralcev izven Slovenije. Kolikor vem, večina knjižnic izven Slovenije knjig nima. Na voljo pa so v skoraj vseh splošnih knjižnicah v Sloveniji in upam, da bo katera od njih kmalu izšla tudi kot e-knjiga in bo v tej obliki bolj dostopna tudi izven meja naše domovine.

Tuhtali smo, kako približati staro in častitljivo ustanovo kot je NUK bodočim uporabnikom naše knjižnice. Tako se je rodil Čukec Nukey, ki se še vedno skriva nekje med Nukovimi policami. Če ne verjamete, le pridite pogledat!

Zbirka knjižničnega gradiva Slovencev v zamejstvu in po svetu

Narodna in univerzitetna knjižnica ali na kratko **NUK** je doma v čudoviti **Plečnikovi stavbi** sredi Ljubljane. Je največja slovenska knjižnica, saj med vsemi slovenskimi knjižnicami hrani največje število knjižničnega gradiva. Letos praznuje prav poseben rojstni dan, šteje že 250 let. Sprva se je imenovala licejska knjižnica in takrat je imela natanko 637 knjig. Četrto tisočletja kasneje pa bi – če bi prešteli vse knjige, časopise, revije, rokopisne korpuse, drobne tiske, zemljevide, pa glasbene, filmske, slikovne zapise in posnetke – prišli do številke več kot 3 milijone enot gradiva. Z njimi je v NUK napolnjenih 35 kilometrov polic!

Na policah NUK so shranjene tudi knjige, časopisi in ostalo gradivo, ki ga napišejo Slovenci, ki ne živijo v Sloveniji. Če bi na posebno polico zložili vsa slovenska dela, ki so nastala izven države Slovenije, bi bila ta dolga približno dva kilometra. Kar veliko, kajne? Dela so shranjena v zbirki z dolgim imenom in to je **Zbirka knjižničnega gradiva Slovencev v zamejstvu in po svetu**.

Mnogi Slovenci namreč živijo za državno mejo v Italiji, Avstriji, na Madžarskem in na Hrvaškem, pa tudi v številnih državah na vseh celinah sveta. In povsod, kamor jih zanese pot, ustvarjajo. Nekateri v slovenskem jeziku, drugi pa o Sloveniji, Slovencih, slovenski kulturi in navadah pišejo v jeziku države, kjer živijo. Vsa ta dela, ki jim z eno besedo rečemo SLOVENIKA, v NUK skrbno shranimo, da jih bodo lahko brali tudi naši zanamci čez 250 let. S ponosom povemo, da smo knjižnica vseh Slovencev, ker hranimo spomin slovenskega naroda.